

Miljø- og
Fødevarerministeriet
Departementet

Erhverv og grøn teknologi
Ref. UHE
Den 5. september 2016

Mailtekst til oversendelse af servicetjek fiskeri til ordførere [torsdag den 8. september]

Til ordførerkredsen (VKOLA+S)

Jeg ser frem til vores drøftelser om anbefalinger og prioriteter i servicetjek fiskeri. Drøftelserne ligger i forlængelse af temadagen på hotel Vejlefyord den 7. april, og vores drøftelser på ordførermøder i maj.

Hensigten med servicetjekket er at sætte en klar retning for udviklingen af dansk fiskeri og forarbejdningsindustri inden for rammerne af den løbende udrulning af EU's fælles fiskeripolitik og med et udgangspunkt om, at det skal kunne betale sig at drive fiskeri i Danmark. Som bekendt vil finansieringen af servicetjekket ske inden for eksisterende rammer. Dvs. fiskeriudviklingsprogrammet (EHFF), eksisterende forskningsaftaler og eksisterende puljer til innovation og udvikling.

Servicetjekket omfatter en række områder, hvor der allerede er et arbejde i gang, for eksempel regelforenklning på fiskeriområdet. Derudover er der områder, hvor der allerede er iværksat initiativer. Det gælder blandt andet forskning med fleksibelt redskabsvalg, arbejdet for en ophævelse af brislingekassen samt styrket samarbejde om forskning, innovation og vidensbaseret forvaltning, hvor servicetjekket lægger op til at styrke den strategiske dialog mellem Miljø- og Fødevarerministeriet, erhvervet og universiteterne.

Til forhandlingerne er udarbejdet et samlet regeringsoplæg over indsatserne; et katalog. Desuden er der udarbejdet særskilte forhandlingsnotitser til følgende indsatser:

- 3.2, Styrkelse af indsatser i erhvervet- forhøjelse af rammen for investeringer i fiskerfartøjer i 2017.
- 3.9, Tilpasning af reglerne for kvotekoncentration
- 3.10, Generationsskifteordning i fiskeriet
- 3.11, Kystnært fiskeri – fremtidens kystfiskerordning
- 3.12, Forvaltning af industrifiskeriet med særligt fokus på bifangster af sild
(Bilag afventer forhandlinger med erhvervet, fremsendes inden mødet den 15/9)

Følgende emner vil ikke indgå i forhandlingerne:

- EHFF- Fiskeriudviklingsprogrammet.

Forhandlingerne om EHFF for 2018-20 kan tidligst påbegyndes til november. Jeg vil dog gerne invitere de partier, som der opnås enighed med i forbindelse med servicetjekket, til drøftelser om EHFF senere på året.

- Erhvervets ønsker til finansiering og skatteregler mv., som ikke imødekommes

Erhvervet har rejst en række forslag vedrørende blandt andet ændrede finansieringsforhold og skatteregler, som ikke kan imødekommes. Den 16. august offentliggjorde Erhvervs- og Vækstministeriet sin rapport om fiskerierhvervets finansieringsforhold, hvor det fremgår, at erhvervets ønsker ikke vil blive imødekommet. Heller ikke erhvervets tidligere fremsatte ønsker vedrørende sidestilling af MSC-mærket fiskeri med økologi i forbindelse med spisemærkeordningen, samt fiskeindustriens ønske om at lade virksomheder producere fiskeolie til konsum uden at være godkendt som fødevarer virksomhed vil kunne imødekommes.

Analyse af kvoteudnyttelse i dansk fiskeri:

Miljø- og Fødevarerministeriet har sideløbende med servicetjekket udarbejdet en analyse af kvoteudnyttelse i dansk fiskeri. Analysen forelægges ministeren primo september med henblik på oversendelse til Folketinget til orientering. Analysen peger blandt andet på, at kvoteudnyttelsen af nogle arter kan forbedres ved øget uddeling til Kystfiskerordningen og til rationsfiskeri. Disse ændringsforslag er indarbejdet i oplæg til servicetjek. Analysen peger også på en række andre initiativer, som på længere sigt kan forbedre udnyttelsen af flere arter, og som blandt andet kan indgå i forhandlingerne om EHFF.

Forhandlingerne gennemføres efter nedenstående plan:

8. september	Udsendelse af materiale til ordførere
12. september kl. 10	Frist for fremsendelse af skriftlige spørgsmål fra ordførerne
13. september kl. 16-17	Sættemøde samt gennemgang af oplæg med fokus på følgende indsatser: 3.2, styrkelse af indsatser i erhvervet- forhøjelse af rammen for investeringer i fiskerfartøjer i 2017. 3.10, Generationsskifteordning i fiskeriet 3.11, Kystnært fiskeri – fremtidens kystfiskerordning
15. september Kl. 14-15	Præsentation af endelig tekst til indsats 3.10, 3.11 og 3.2 Gennemgang af følgende indsatser: 3.9, Tilpasning af reglerne for kvotekonzentration 3.12, Forvaltning af industrifiskeriet med særligt fokus på bifangster af sild (Bilag fremsendes inden mødet).
21. september Kl. 8-9	Gennemgang af samlet udkast til tekst.

Bilag og links:

- Erhvervs- og Vækstministeriet sin rapport om fiskerierhvervets finansieringsforhold:
- NaturErhvervstyrelsens rapport om kvoteudnyttelse

September 2016

Servicetjek af fiskeriområdet 2016 - regeringsoplæg

Servicejæk af fiskeriområdet 2016

INDLEDNING	3
1. INNOVATION OG UDVIKLING	4
1.1 Stærke uddannelser i hele kæden og uddannelsesskib til fiskeriskolen i Thyborøn	5
1.2 Ny samlet forsknings- og innovationsstrategi	5
2. RÅVAREGRUNDLAG	6
2.1 Bedre kvoteudnyttelse	7
2.2 Gode forhold for forarbejdningssektoren	7
2.3 Udvikling af muslingefiskeri	7
2.4 Udvikling af fiskerier efter nye arter	8
2.5 Råstofindvinding på havet og fiskeri	8
2.6 Marin beskyttelse på havet under hensyntagen til fiskeriet	9
3. PRIMÆRT FISKERI	10
3.1 Regelforenkling på fiskeriområdet	11
3.2 Styrkelse af investeringer i erhvervet	11
3.3 Evaluering af EU's kontrolforordning	11
3.4 Udarbejdelse af nye tekniske regler i EU's fælles fiskeripolitik	12
3.5 Udarbejdelse af flerårige forvaltningsplaner	12
3.6 Balanceret model for kontrol af discardforbuddet	12
3.7 Forsøg med fleksibelt redskabsvalg	13
3.8 Ophævelse af brislingekassen	13
3.9 Tilpasning af reglerne for koncentration	13
3.10 Generationsskifteordning i fiskeriet	14
3.11 Kystnært fiskeri - fremtidens kystfiskerordning	14
3.12 Forvaltning af industrifiskeriet med særlig fokus på bifangster af sild	15
4. AFSÆTNING	16
4.1 Fiskeriet i den fælles fødevarerfortælling	17
4.2 Styrket eksportindsats	17
4.3 Salg fra fartøj til opkøber uden om fiskeriauktion	17

Indledning

Det fremgår af aftale om Fødevarer- og landbrugspakken fra december 2015, at der i foråret 2016 skal gennemføres et servicetjek af fiskeriområdet, som kan styrke udvikling og vækst i fiskerierhvervet.

Regeringen ønsker med servicetjekket at sætte en klar retning for udviklingen af dansk fiskeri og forarbejdningsindustri inden for rammerne af den løbende udrulning af EU's fælles fiskeripolitik – herunder discardforbuddet, der sætter en ny retning for måden, vi forvalter vores fiskeri på.

Den almindelige dansker forbinder nok dansk fiskeri med fiskerkuttere med blå- og hvidmalede skrog, der tøffer ind og ud af havnen, liv og landinger på havnekajen, hvor nattens og morgenens fangster landes og transporteres til filetfabrikken og til auktionshallen, net og trawl, der ligger til tørre i solen, og turister der køber friske fiskerfrikadeller hos den lokale fiskehandler.

Og sådan er det også i en del af dansk fiskeri. Men dansk fiskeri består også af det demersale fiskeri efter blandt andet torsk og kulmule. Dansk fiskeri består af de store pelagiske fiskefartøjer, der fanger sild og makrel til eksportmarkederne. Og dansk fiskeri består af industrifiskeriet, der fanger brisling og sperling til forarbejdningsindustrien, hvor det benyttes til dyrefoder og fiskeolie, og Danmark er faktisk blandt de store importører og eksportører af fisk og fiskeprodukter på det globale marked. Dansk fiskeri er med andre ord et mangefacetteret erhverv.

For store dele af dansk fiskeri går det godt, og mange store fiskefartøjer og fiskevirksomheder klarer sig godt økonomisk, leverer gode driftsresultater og arbejder løbende med at gøre deres fiskeri stadig mere effektivt og rentabelt. Udviklingen i dansk fiskeri er de senere år gået mod større og mere effektive fiskefartøjer – en strukturudvikling, der har været en forudsætning for et rentabelt fiskeri. Men denne udvikling betyder også udfordringer for de mindre fartøjer med at skaffe kvoter og bruttotonnage, gennemføre generationsskifter og sikre det kystnære fiskeri og livet i de mindre havne.

Regeringen ønsker med dette oplæg at sætte en retning for dansk fiskeri, hvor det kan betale sig at drive fiskeri i Danmark. Fiskerierhvervet må ikke kvæles i unødige regler og regulering, og fiskerne skal så vidt muligt have mulighed for at drive den forretning, de bedst ved, hvordan skal drives.

Regeringen ønsker at styrke investeringer i fiskerierhvervet, så dansk fiskeri fortsat er langt fremme, når det gælder udvikling af nye smarte redskaber, der både er naturskånsomme og sikrer et mere selektivt og rentabelt fiskeri.

Regeringen ønsker at arbejde for en optimal udnyttelse af de kvoter, vi har til rådighed, samt sikre tæt og formaliseret dialog mellem fiskere, forskere og myndighed, så det bliver en fælles opgave at løfte danske fiskeri.

Regeringen ønsker at sikre, at der fortsat er liv i havnene – både de store og de mindre havne. Der skal ikke være kystbyer, der lukker og slukker, når den sidste sommerturist er taget hjem. Danmark skal have kystbyer, der danner rammen om folks daglige liv og tilværelse.

Regeringen ønsker at sætte en retning for et dansk fiskeri i verdensklasse.

1. Innovation og udvikling

Der skal i de kommende år sikres en fortsat vækst i dansk fiskerierhverv og forarbejdningsindustri. Fokus vil være på gode rammevilkår, regelforenkling, økonomi, råvaregrundlag og gunstige afsætningsmuligheder – både i Danmark og på eksportmarkederne.

Men værditilvækst i fiskerierhvervet handler ikke kun om kvoter og friske fisk. Det handler også om at udvikle, omstille og tænke i værditilvækst – i hele kæden.

Det skal dansk fiskerierhverv til stadighed blive dygtigere til, så erhvervet står stærkt i konkurrencen med udlandet. Det kræver blandt andet, at der fortsat arbejdes med at udvikle nye og mere effektive redskaber, opbygges solide data om bestandene, og at der arbejdes med nye måder at sammensætte og udvikle fiskeriet på.

Samtidig skal der være opmærksomhed på strukturudvikling og nye indtjeningsmuligheder, så det sikres, at kommende politiske initiativer understøtter den samlede danske fiskerisektor, og at feltet for fremtidige indtjeningsformer afsøges.

Endelig skal der tages fat på sammenhængen til udviklingen af de dele af Danmark, hvor fiskerisektoren har betydning for indtjening og erhvervsudvikling, også i andre erhverv, som turisme og friluftsliv.

1.1 Stærke uddannelser i hele kæden og uddannelsesskib til fiskeriskolen i Thyborøn

Regeringen understøtter løbende udvikling af uddannelser i hele kæden og har i 2015 reformeret og styrket uddannelserne på erhvervsskoleområdet. Samtidig har erhvervet gennemført et serviceeftersyn af uddannelserne på fiskeriområdet, som blandt andet har ført til tilpasninger af uddannelsen på fiskeriskolen i Thyborøn. Fiskeriskolen arbejder sammen med en bred kreds af interessenter på at få et uddannelsesskib til brug for praktikperioder. Fiskeriloven blev tilpasset i 2012, så der ingen formelle hindringer er i forhold til, at uddannelsesinstitutioner kan drive selvstændigt fiskeri.

Regeringen vil:

- Hjælpe fiskeriskolen i Thyborøn med at få et uddannelsesskib til undervisning – dette vil ske ved at stille fiskekvoter til rådighed for skibet fra Fiskerifonden, når uddannelsesskibet sættes i søen.

1.2 Ny samlet forsknings- og innovationsstrategi

Med reformen af EU's fælles fiskeripolitik – herunder indfasning af discardforbud frem mod 2019 – følger en række nye krav og forpligtelser, som fordrer, at fiskerierhvervet tænker og handler anderledes som grundlag for vækst og udvikling. Det kræver nytænkning at stå stærkt i konkurrencen med udlandet. Innovationskraften i fiskerierhvervet skal styrkes. Samarbejdet mellem forskning og erhverv er fundamentet for en langsigtet positiv udvikling af fiskerisektoren, og vidensbaseret forvaltning er forudsætningen for en klog regulering og kvotefastsættelse. En god dialog mellem forskere og fiskere er nødvendig for at sikre en fælles forståelse af, hvornår der kan lempes, og hvornår der skal begrænses.

Regeringen vil:

- Styrke og formalisere den strategiske dialog mellem Miljø- og Fødevarerministeriet, erhvervet og universiteterne. Dette vil blandt andet ske ved at oprette et forum, hvor erhverv og myndigheder kan drøfte den strategiske retning for forskningen – herunder hvilke arter der bør fokuseres på at forbedre rådgivningen.

2. Råvaregrundlag

Fiskerierhvervet lever af og med det marine havmiljø, og et afgørende grundlag for et profitabelt fiskerierhverv er stabile fiskebestande.

Stabile fiskebestande sikres ved en optimeret, bæredygtig udnyttelse af bestandene baseret på den bedst mulige viden samt sikring af et godt havmiljø, der giver de bedste vækstbetingelser for bestandene.

Samtidig er det en central forudsætning, at der på hele politikområdet er en balanceret og helhedsorienteret tilgang mellem udnyttelse og beskyttelse af havets ressourcer.

Det er vigtigt for regeringen, at vi i Danmark lever op til vores forpligtelser med at sikre en gunstig bevaringsstatus af udpegede naturtyper som følge af Natura 2000, samt at vi arbejder med at sikre god miljøtilstand i havet i 2020 som følge af EU's havstrategidirektiv.

Det er samtidig vigtigt for regeringen, at dette ikke sker på bekostning af dansk fiskeri. Derfor er det regeringens fokus, at der sikres en korrekt balance mellem miljø- og naturindsatser og erhvervsaktiviteter.

2.1 Bedre kvoteudnyttelse

Hvert år er der kvoter, der af en række erhvervs- og naturbetingede årsager ikke udnyttes fuldt ud - potentielt for værdier på adskillige millioner kroner. Miljø- og Fødevareministeriet er på den baggrund i gang med at analysere de forhindringer, der er for en forbedret kvoteudnyttelse. Analysen peger blandt andet på, at kvoteudnyttelsen kan forbedres ved uddeling af rødspætter i Nordsøen under Kystfiskerordningen, ligesom den foreslåede ændring af regulering af sildebifangster i industrifiskeriet vil forbedre kvoteudnyttelsen i dette fiskeri. Disse ændringsforslag indgår i oplæg til den fremtidige kystfiskerordning og oplæg til reduktion af sildebifangster i industrifiskeriet.

Regeringen vil:

- Tage initiativ til at sikre bedre kvoteudnyttelse for en række arter og bestande, hvor lønsomheden i fiskeriet er lav, hvor der er mulighed for at tilpasse regler og forvaltning bedre til vilkårene i fiskeriet, eller hvor der kunne være mulighed at opnå tilskud til projekter om bedre kvoteudnyttelse gennem forbedret teknologi og redskabsudvikling. Hertil vil der ske uddeling af større mængder til rationsfiskeri af visse arter og bestande.
- Analysen peger også på en række andre initiativer, som på længere sigt kan forbedre udnyttelsen af flere arter og som blandt andet kan indgå i forhandlingerne om EHFF.

2.2 Gode forhold for forarbejdningssektoren

Danmark er en væsentlig aktør på det globale marked for fiskeprodukter og er blandt de store importører og eksportører af fisk. I 2015 importeredes for omkring 17,5 mia. kr. og eksporteredes for omkring 24,3 mia. kr. Den danske forarbejdningsindustri er helt afhængig af importerede fiskerivarer fra tredjelande, da EU's egne fiskere ikke kan dække behovet for råvarer. Derfor skal der også fremadrettet arbejdes for en liberalisering af told- og markedsadgang fra tredjelande.

Regeringen vil:

- I tæt samspil med erhvervet arbejde for liberaliseringer af told- og markedsadgang fra tredjelande med det formål at sikre stabile forsyninger af råvarer til den betydningsfulde danske forarbejdningsindustri.

2.3 Udvikling af muslingefiskeri

Der er et stort potentiale i muslingeproduktion, der omfatter en række produktionsformer fra fiskeri med skraberedskaber til opdræt i muslingebrug eller på kulturbanker på havbunden. Der er et ønske om udvikling af blåmuslingefiskeri i nye områder, hvilket kræver udarbejdelse af blandt andet bestandsvurderinger.

Regeringen vil:

- Arbejde for at sikre grundlag for at vurdere muligheden for udvikling af fiskeri efter blåmuslinger i nye områder.

2.4 Udvikling af fiskerier efter nye arter

Et øget råvaregrundlag i dansk fiskeri kan også ligge i udvikling af fiskeri efter nye arter, der kan være en ny indtjeningskilde for dansk fiskeri. Der er en stigende interesse for udvikling af fiskerier efter nye arter – både arter som for nylig er kommet til danske farvande og betragtes som invasive, men også arter som man ikke tidligere har set som en mulig indtjeningskilde.

Nye arter er fx knivmuslinger samt de invasive arter stillehavsøsters og sortmundet kutling. Også i forhold til afsætningsmulighederne er udviklingen af fiskerier efter nye arter interessant. For så vidt angår eksportmarkederne, er eksempelvis Kina et interessant marked, hvor interessen for søpølser, søpindsvin og søstjerner som delikatessespise, er stor. Udvikling af fiskerier efter nye arter kan også have relevans i forhold til produktion af fiskemel til brug i foder til svin og fjerkræ. Ligesom fiskeri efter eksempelvis søstjerner kan gavne muslingefiskeriet, da en del af muslingerne ellers ville være blevet ædt af søstjerner.

Regeringen vil

- Arbejde for at der tilvejebringes viden om bestandenes udbredelse og anvendelsesmuligheder med fokus på 2-3 arter, der udvælges i samarbejde med fiskerierhvervet.
- Udarbejde nødvendige regelsæt for fiskerier efter nye arter.

2.5 Råstofindvinding på havet og fiskeri

Der er brug for råstoffer som sand, grus og ral til det danske samfund. Derfor sker der råstofindvinding både på land og hav. Råstofindvinding på havet har en direkte påvirkning på miljøet og af havbunden i det område, hvor der sker råstofindvinding og dermed også på fiskeriet.

Regeringen vil:

- Fortsat sikre balance mellem råstofindvinding og havmiljøet, herunder fisk og fiskerierhvervet. Dette sker ved at optimere vurderingen og inddragelsen af fiskeriinteresser i de berørte områder ved behandling af råstofindvindingsansøgninger.
- Undersøge miljøeffekterne – og dermed også konsekvenserne for fisk og fiskerierhverv – ved anvendelse af henholdsvis stiksugning og slæbesugning ved indvinding af marine råstoffer.

2.6 Marin beskyttelse på havet under hensyntagen til fiskeriet

Danmark er via havstrategiloven forpligtet til at sikre god miljøtilstand i havene i 2020. Endvidere er Danmark i henhold til habitatbekendtgørelsen forpligtet til at sikre en gunstig bevaringsstatus for udpegede naturtyper i Natura 2000-områder på havet. Regeringens fokus er på, at der sikres en korrekt balance mellem miljø- og naturindsatser og erhvervsaktiviteter, så der ved udformning af beskyttelsen også tages højde for erhvervets mulighed for benyttelse.

Regeringen vil:

- Arbejde for god miljøtilstand i havet i 2020 og dermed sikre et godt grundlag for sunde fiskebestande og derigennem grundlaget for fiskeri, ved at vedtage indsatsprogram i medfør af havstrategiloven (EU's havstrategidirektiv).
- Arbejde for at opnå gunstig bevaringsstatus i henhold til habitatbekendtgørelsen.
- Fortsat have fokus på, at fremtidige beskyttelser og indsatser sikrer den fornødne beskyttelse og ikke pålægger fiskerierhvervet unødige restriktioner.

3. Primært fiskeri

Gode vækst- og rammevilkår er grundlæggende for, at fiskerierhvervet kan fastholdes og udvikles. I mange områder af Danmark har fiskeriet stor betydning både økonomisk og socialt. Det gælder ikke mindst i forhold til en række følgeindustrier fra fiskemelsfabrikker til lokale turismemiljøer. Derfor skal erhvervet sikres gode rammebetingelser, både hvad angår national regulering og EU-regulering.

Rammebetingelserne skal medvirke til, at fiskeflåden også fremover består af både små og store fartøjer, og at unge mennesker får lyst til og mulighed for en fremtid i erhvervet.

EU's fiskeripolitik og regulering er gennem årene blevet tiltagende kompleks og detaljeret. Med reformen af EU's fælles fiskeripolitik fra 2012 er bestræbelserne dog, at reglerne skal være enklere og aftales decentralt i regionale fora. Danmark vil i de kommende år arbejde aktivt og målrettet for en mere forenklet og effektbaseret EU-regulering.

Det er regeringens ønske, at EU's fælles fiskeripolitik bliver en løftestang for dansk fiskeri og ikke en klods om benet. Derfor skal Danmark fortsat arbejde aktivt i EU for at påvirke og få indflydelse på de regler, der efterfølgende skal indarbejdes i reguleringen af fiskeriet herhjemme.

3.1 Regelforenkling på fiskeriområdet

For at skabe vækst i fiskerierhvervet er det en forudsætning, at fiskeriet ikke hæmmes af unødige nationale regler. Derfor blev der i september 2015 nedsat en ad hoc-arbejdsgruppe om overimplementering og regelforenkling i regi af NaturErhvervstyrelsen og med deltagelse af erhvervet. Arbejdet har foregået i tæt dialog og i en åben, konstruktiv og gennemsigtig proces med primærerhvervet.

Regeringen vil:

- Med afsæt i de konklusioner og anbefalinger fra regel gennemgangen på fiskeriområdet sikre, at de nødvendige tilpasninger indarbejdes i bekendtgørelser og kommende lovgivning. Blandt de regler som nu afskaffes er:
 - Afskaffelse af weekendforbud for trawlfiskeri i område 22 (Bælthavet, del af den vestlige Østersø).
 - Afskaffelse af forbud mod notfiskeri i Kattegat og Østersøen.
 - Fjernelse af krav om at visse tilladelser skal opbevares om bord.
 - Frem mod årsskiftet vil der blive indført yderligere regelforenklinger

3.2 Styrkelse af investeringer i erhvervet

Fiskeriet er en hjørnesteen i den danske fødevareklynge og bidrager med vækst og beskæftigelse - ikke mindst i landdistrikterne. For at bevare den danske styrkeposition på fiskeriet skal der investeres, så fiskerierhvervet hele tiden udvikler sig. Hav- og Fiskeriudviklingsprogrammet (EHFF) er den væsentligste kilde til finansiering af aktiviteterne i fiskerisektoren. Der er indgået politisk aftale om programmet frem til og med 2017.

Regeringen vil:

- I efteråret 2016 sætte gang i de forberedende drøftelser om den sidste del af programperioden fra 2018-2020.
- Afsætte mindst 7 mio. kr. ekstra til fartøjsordningen i 2017, som kommer udover den "top-up" på 18 mio. kr., som allerede er meldt ud for 2016.

3.3 Evaluering af EU's kontrolforordning

Hvis der skal sikres optimale rammevilkår på fiskeriområdet, er det ikke nok med en gennemgang af de nationale regler. EU-Kommissionen har iværksat en evaluering af EU's kontrolforordning, som nu har været i kraft i fem år. Evalueringen er skudt i gang med en offentlig høring, hvor Miljø- og Fødevareministeriet har afgivet hørings svar.

Regeringen vil:

- Som led i regeringens fokus på regelforenkling og i dialog med erhvervet identificere forenklingstiltag, der kan gennemføres uden at kompromittere en effektiv håndhævelse og kontrol. Regeringen vil promovere disse i evalueringsprocessen af EU's kontrolforordning.

3.4 Udarbejdelse af nye tekniske regler i EU's fælles fiskeripolitik

Reformen af den fælles fiskeripolitik har skabt et behov for tilpasning af de tekniske bevarelsesforanstaltninger. Først og fremmest ændringen af forvaltningssystemet fra landingskvoter til et fangstkvotesystem med discardforbud forudsætter en nytænkning og forenkling af tekniske regler for fiskeriet.

Regeringen vil:

- Igangsætte et strategisk arbejde på teknisk niveau fokuseret på arbejdet med de nye tekniske regler.
- Inddrage fiskerierhvervet i det strategiske arbejde via relevante fora.
- Arbejde for at det på pelagiske fartøjer i relevant omfang tillades at sortere fangster om bord.

3.5 Udarbejdelse af flerårige forvaltningsplaner

Den reformerede fiskeripolitik lægger op til et skifte væk fra tidligere tiders meget kortsigtede fokus i fiskeriforvaltningen frem mod et mere langsigtet fokus. Et vigtigt element heri er vedtagelse af flerårige forvaltningsplaner for de forskellige farvandsområder. En flerårig forvaltningsplan for Østersøen er trådt i kraft, hvorefter udarbejdelsen af en flerårig forvaltningsplan for Nordsøen kan påbegyndes.

Regeringen vil:

- Gennemføre grundig konsultation med interessenterne på området i forbindelse med udarbejdelsen af dansk position og indspil til arbejdet i EU med de flerårige forvaltningsplaner.

3.6 Balanceret model for kontrol af discardforbuddet

Udsmid af fisk har igennem årtier været et problem i fiskeriet, og da overlevelse ved udsmid er ganske ringe for de fleste arter, har dette medført, at store mængder af gode spisefisk er blevet smidt døde tilbage i havet. Indtil indførelsen af discardforbuddet har det generelt ikke været tilladt for fiskeren at lande arter, som denne ikke havde kvote til. Med indførelsen af discardforbuddet er det blevet endnu vigtigere, at danske og udenlandske fiskere er underlagt sammenlignelige forhold, når det kommer til elementer som kontrol og overvågning.

Regeringen vil:

- Sikre en balanceret kontrol af discardforbuddet og på EU-plan arbejde for forenklinger af reglerne, så der sikres et "level-playing-field" i fiskeriet.

3.7 Forsøg med fleksibelt redskabsvalg

Regeringen ønsker at erhvervet sættes fri til at drive det erhverv, de bedst ved, hvordan skal drives. Indførelsen af discardforbud giver nye rammebetingelser for fiskernes tilrettelæggelse af fiskeriet og planlægning af hvor, hvornår og hvordan, det bedst kan betale sig at fiske. Det gælder ikke mindst i forhold til de individuelt tilgængelige kvoter og kravet om at alle fangster af arter, der er omfattet af discardforbuddet, skal tages med i land.

Regeringen vil:

- Etablere en forsøgsordning, hvor fiskerne tilbydes frit redskabsvalg, imod at de fisker fuldt dokumenteret.

3.8 Ophævelse af brislingekassen

Brislingekassen forhindrer danske fiskere i at tilrettelægge et optimalt fiskeri. ”Kassen” fremgår af en EU-forordning om tekniske bevarelsesforanstaltninger og indeholder forbud mod fiskeri efter brisling i perioden 1. juli til den 31. oktober i ”kassen” med henblik på at beskytte ungsild. Nye undersøgelser viser dog, at der ikke har været noget bevis for en højere andel af sild i fangster taget inden for kassen sammenholdt med stikprøver uden for kassen.

Regeringen vil:

- I EU-regi arbejde for, at brislingekassen ophæves hurtigst muligt. En ophævelse forventes at være realistisk med virkning fra 2017.

3.9 Tilpasning af reglerne for koncentration

- Det skal sikres, at fiskekvoterne ikke centrerer på for få hænder i fiskeriet. Derfor har Miljø- og Fødevareministeriet gennemgået reglerne i relation til kvotekoncentration med henblik på at undersøge, om der er behov for tilpasninger. Gennemgangen af reglerne har vist, at det eksisterende regelsæt generelt er velfungerende. Regeringen ønsker dog at foretage enkelte tilpasninger til de nuværende regler, og har indført koncentrationsregler for samtlige FKA-arter.

Regeringen vil:

- Indføre en regel om, at der i erhvervsfiskerselskaber fastsættes krav om oplysning om ejerkredsen for den sidste tredjedel af selskabet.

3.10 Generationsskifteordning i fiskeriet

Generationsskifte i dansk fiskeri er i dag forbundet med betydelige finansieringsbehov, hvor især mindre fartøjer har udfordringer, når en ny generation skal overtage fiskeriet. Det stiller store økonomiske krav til unge fiskere, der ønsker at starte fiskeri fra eget fartøj.

Regeringen vil:

- Afsætte 10 mio. kr. til en generationsskifteordning med tilskud til førstegangsetablering for yngre fiskere. Modellen skal oprettes efter regler fastlagt i den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF). Hvis ordningen bliver benyttet, kan man overveje en mere permanent ordning efter 2018.
- Udvide den eksisterende ekstratildeling af kvoter til nyetablerede fiskere (lånefiskordning).
- Vurdere muligheden for at etablere et system, der understøtter overførsel af ledig flådekapacitet til yngre fiskere.

3.11 Kystnært fiskeri - fremtidens kystfiskerordning

Dansk fiskeri er segmenteret. Hovedparten af erhvervets indtjening ligger i Vest- og Nordjylland, mens det kystnære fiskeri i det øvrige land er presset. Der er en klar sammenhæng mellem fiskeriet og livet i de små havne, og fiskeriaktiviteten i de mindre havne har stor betydning for beskæftigelse i lokalsamfundene, herunder i forhold til at tiltrække turismen. Samtidig er det kystnære fiskeri omkring blandt andet Bornholm udfordret af gråsæler, der gør skade på fiskernes fangst og fangstredskaber. Derfor har Miljø- og Fødevareministeriet indført en forsøgsordning for regulering af sæler ved Bornholm. Som led i forsøgsordningen oprettes i samarbejde med Danmarks Jægerforbund et lokalt "sæljægerkorps" med frivillige jægere, der kan hjælpe med at skyde sælerne.

En lignende udfordring for fiskeriet er skarven, som spiser en betydelig del af fiskeynglen. Miljø- og Fødevareministeriets Skarvforvaltningsplan har med virkning fra 1. juli 2016 øget adgangen til regulering af skarv. De nærmere regler er fastsat i vildtskadebekendtgørelsen.

Regeringen vil:

- I forbindelse med evaluering af kystfiskerordningen videreføre den eksisterende ordning som en treårig ordning og udvide den med følgende elementer:
- Tilføje ekstra fisk til kystfiskersegmentet
- Fordele de ekstra fisk på baggrund af en flidspulje, hvor de fartøjer der udnytter og opfisker deres kvoter, bliver belønnet med ekstra kvote.
- Øge kravet til udnyttelsesgraden af de årsmængder, der ligger til grund for tildelingen i ordningen.

3.12 Forvaltning af industrifiskeriet med særlig fokus på bifangster af sild

Der er udfordringer med store bifangster af sild i industrifiskeriet. Dels er det vigtigt at undgå, at for store bifangster af sild hos en enkelt fisker ikke lukker fiskeriet for andre fiskere, og dels er det vigtigt at skåne silden i industrifiskeriet af hensyn til konsumfiskeriet efter sild. Derfor skal det sikres, at den model der anvendes til forvaltning af industrifiskeriet - herunder bifangster af sild, bedst muligt tilgodeser en langsigtet bæredygtig forvaltning af målarter såvel som bifangster, en økonomisk optimal udnyttelse af de danske industrivoter, en tilstrækkeligt fleksibel model, der kan reagere på udviklingen i EU-politikken, en model der skaber incitamenter til den enkelte fisker til at fiske lønsomt, samt en model der tager hensyn til farvandsspecifikke forhold.

4. Afsætning

Der skal ses nærmere på, hvordan fiskerne kan komme til at tjene flere penge på deres fisk, og hvordan de kan få dem afsat og eksporteret. Erhvervet skal styrkes gennem nye afsætningsformer og markedsdrevet innovation.

Regeringen ønsker, at fiskerierhvervet skal tage aktivt del i arbejdet med at styrke uddannelser i hele fødevarekæden og på den måde hjælpe til med at løfte fødevareklyngens image og rekrutteringsindsats.

Samtidig vil regeringen med en ny eksportstrategi for miljø- og fødevareområdet sikre, at Danmark fortsat vil være blandt de store importører og eksportører af fiskeprodukter på det globale marked, og at der dermed også fremover sikres stabile forsyninger af råvarer fra tredjelande til den betydningsfulde danske fiskeforarbejdningsindustri.

4.1 Fiskeriet i den fælles fødevarefortælling

Danske fødevarevirksomheder mangler en fælles markedsføringsplatform, der kan styrke sektorens omdømme, skabe arbejdspladser og tiltrække de nødvendige kompetencer til sektorens videreudvikling. Det gælder også fiskerisektoren. Med afsæt i Aftale om Vækstplan for Fødevarer fra april 2014 mellem den daværende SR-regering, Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Konservative har en samlet dansk fødevareklynge arbejdet med at udvikle en fælles fødevarefortælling.

Regeringen vil:

- Med udgangspunkt i den fælles fødevarefortælling oprette et markedsføringskonsortium, der kan omsætte den fælles fødevarefortælling til markedsføring og forretning. Konsortiet skal bidrage til, at Danmark fastholder sin internationale konkurrenceevne på fødevarerområdet. Konsortiet oprettes som et offentligt/privat-partnerskab for hele fødevareklyngen - herunder fiskerisektoren, og konsortiet kan bidrage til, at virksomheder bedre udnytter deres eksportpotentiale.

4.2 Styrket eksportindsats

Eksport og afsætning er en vigtig forudsætning for et økonomisk bæredygtigt og rentabelt fiskeri og forarbejdningsindustri i Danmark. Danmark er i forvejen blandt de store importører og eksportører af fiskeprodukter på det globale marked, og denne position skal styrkes og udbygges, hvis Danmark fortsat skal være med i konkurrencen.

Regeringen vil:

- Udarbejde en ny samlet eksportstrategi for Miljø- og Fødevarerministeriet, herunder for eksport fra fiskerierhvervet.

4.3 Salg fra fartøj til opkøber uden om fiskeriauktion

Det er vigtigt, at der sikres så direkte afsætningskanaler som muligt, så fiskeren kan få mest muligt ud af sin fangst. Som udgangspunkt skal alle fiskevarer, som skal udbydes på en offentlig fiskeauktion, være opstillet i auktionshallen. Her kan potentielle købere besigtige varerne inden auktionen, og der er mulighed for at foretage kontrol. Efter ønske fra fiskerierhvervet har NaturErhvervstyrelsen givet tilladelse til en 3-årig forsøgsordning, hvor søpakket fisk (sorteret, vejlet og kassesat) kan bortauktioneres via elektronisk auktion, mens den endnu befinder sig ombord på fartøjet.

Regeringen vil:

- Gøre forsøgsordningen om salg fra fartøj uden om fiskeauktion direkte til opkøber til en permanent mulighed.

September 2016

3.9 Tilpasning af reglerne for kvotekonzentration

Det skal sikres, at fiskekvoterne ikke centrerer på for få hænder i fiskeriet. Derfor har Miljø- og Fødevareministeriet gennemgået reglerne i relation til kvotekonzentration med henblik på at undersøge, om der er behov for tilpasninger. Gennemgangen af reglerne har vist, at det eksisterende regelsæt generelt er velfungerende. Regeringen ønsker dog at foretage enkelte tilpasninger til de nuværende regler, og har allerede indført koncentrationsregler for samtlige FKA-arter.

Tiltagene vil være med til at sikre, at der fortsat er en vis spredning af fiskeriet, og at hensigten med koncentrationsreglerne i endnu højere grad overholdes. Samtidig vil tiltagene ikke unødigt ramme fiskere, som ikke har nogen intention om at omgå koncentrationsreglerne og gøre det mere besværligt for dem at udøve deres erhverv.

Regeringen vil:

- Indføre en regel om, at der i erhvervsfiskerselskaber fastsættes krav om oplysning om ejerkredsen for den sidste tredjedel af selskabet.

Denne ændring vil kræve ændring af fiskeriloven.

Det kan i øvrigt oplyses, der for nylig blevet fastsat et kvoteloft for bierhvervsfiskere på kr. 250.000 for at for at undgå spekulation i udlejning af kvoter som bierhvervsfiskere.

Baggrund

På baggrund af den senere tids debat om koncentration af de danske fiskekvoter er reglerne i relation til kvotekonzentration blevet gennemgået med henblik på at undersøge, om der er behov for stramninger, så det i højere grad sikres, at hensigten med kvotekonzentrationsreglerne opfyldes. Gennemgangen har vist, at vi i Danmark generelt har et velfungerende regelsæt, men at der var enkelte områder, hvor det var fornuftigt at ændre i reglerne.

Koncentrationsreglerne

Der er indført koncentrationsregler for en række fiskearter, hvilket skal sikre, at der er en vis spredning af fiskeriet. Koncentrationsreglerne gælder for fartøjer og personer. For visse arter inden for området fartøjskvoteandele (FKA-arter) har der dog hidtil ikke været fastsat koncentrationsregler. Det vil sige, at der for disse arter ikke har været fastsat en maksimumsgrænse for, hvor store kvoteandele en person kunne eje, og som kunne være tilknyttet et fiskefartøj.

Med virkning fra den 1. juli 2016 er der blevet indført koncentrationsregler for de resterende FKA-arter, således at der nu er koncentrationsregler for samtlige FKA-arter. Det er med til at sikre, at der også for disse arter fortsat vil være en vis spredning af fiskeriet. Det er samtidig i overensstemmelse med intentionerne bag kvotesystemet, at der også for disse arter er blevet indført maksimumsgrænser for ejerskab. Bilaget indeholder en oversigt over de maksimale satser for personer og fartøjer.

Erhvervsfiskerselskaber

For selskaber, der er berettiget til at drive erhvervmæssigt fiskeri (erhvervsfiskerselskaber), er der krav om, at mindst 2/3 af selskabet skal være ejet af erhvervsfiskere med A-status. Der stilles ikke krav

til ejerforholdet for den sidste tredjedel af selskabet. NaturErhvervstyrelsen modtager ejerbog i forbindelse med godkendelse af selskaberne som erhvervsfiskerselskaber og ved ændring af ejerkredsen i selskaberne. Styrelsen har på den måde kendskab til, hvem der står bag den sidste tredjedel. Hvis det er et selskab, der ejer den sidste tredjedel, har styrelsen dog ikke nødvendigvis kendskab til personkredsen for denne del. Med henblik på at sikre at der ikke er fiskere, der på denne måde kan få adgang til yderligere kvoteandele, selvom de har nået koncentrationsloftet, er det besluttet at indføre krav om oplysning om personkredsen for den sidste tredjedel af et erhvervsfiskerselskab.

Herved vil der blive større gennemsigtighed i selskaberne. Det vil således ikke være muligt via ejerskab i den sidste tredjedel i et erhvervsfiskerselskab at få adgang til større kvoteandele, end det er tilladt efter koncentrationsreglerne.

Indførelse af ovennævnte regler om oplysninger om ejere bagud i systemet kræver en ændring af fiskeriloven.

Det kan i øvrigt oplyses, at for selskaber, der ejer andre erhvervsfiskerselskaber, er kravet, at de skal være 100 pct. ejet af erhvervsfiskere med A-status.

Bilag vedr. maksimale satser for ejerandele og kvoteandele

I oversigten nedenfor vedrører ejerandele den maksimale grænse for, hvor meget af den enkelte kvote en person kan eje. Kvoteandele vedrører den maksimale grænse for, hvor meget af den enkelte kvote et fartøj kan disponere over. Satserne for dybvandsrejer i Nordsøen (EU-farvande), dybvandsrejer i Nordsøen (norsk zone), kulmule i Nordsøen (EU-farvande), pighvar og slethvar i Nordsøen (EU-farvande) og laks i Østersøen og Bælterne (EU-farvande) blev indført med virkning fra 1. juli 2016.

FKA-kvoter	Ejerandele	Kvoteandele
Torsk i Nordsøen	5 %	5 %
Torsk i Skagerrak	5 %	5 %
Torsk i Kattegat	5 %	5 %
Torsk i Østersøen område 25-32	10 %	10 %
Torsk i Østersøen område 22-24	5 %	5 %
Rødspætter i Nordsøen	6 %	6 %
Rødspætter i Skagerrak	7,5 %	7,5 %
Rødspætter i Kattegat	7,5 %	7,5 %
Rødspætter i Østersøen	5 %	5 %
Mørksej i alle farvande	10 %	10 %
Kuller i Nordsøen	10 %	10 %
Kuller i Skagerrak og Kattegat	10 %	10 %
Jomfruhummer i Skagerrak, Kattegat og Østersøen	10 %	10 %
Jomfruhummer i Nordsøen (EU-farvande)	10 %	10 %
Jomfruhummer i Nordsøen (norsk zone)	10 %	10 %
Havtaske i Nordsøen (norsk zone)	10 %	10 %
Tunge i Nordsøen	10 %	10 %
Tunge i Skagerrak, Kattegat og Østersøen	5 %	5 %
Dybvandsrejer i Skagerrak, Kattegat og Bælterne	10 %	10 %
Dybvandsrejer i Nordsøen (EU-farvande)	10 %	10 %
Dybvandsrejer i Nordsøen (norsk zone)	10 %	10 %
Kulmule i Nordsøen (EU-farvande)	10 %	10 %
Pighvar og slethvar i Nordsøen (EU-farvande)	10 %	10 %
Laks i Østersøen og Bælterne (EU-farvande)	10 %	10 %
IOK-kvoter	Ejerandele	Kvoteandele
Sild i Østersøen område 22-24	15 %	15 %
Sild i Østersøen område 25-32	15 %	15 %
Brisling i Østersøen	15 %	15 %
Brisling i Skagerrak og Kattegat	15 %	15 %
Brisling i Nordsøen	10 %	10 %
Tobis i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat	10 %	10 %

